Mkb actieprogramma 010

De cijfers tonen: het mkb vormt de ruggengraat van de stadseconomie. Ze verdienen dan ook betere dienstverlening, minder regels waar mogelijk, meer ruimte om te ondernemen, korte metten met de lokettenjungle, investeringen in netwerken en gemeentelijke ondersteuning in raad en daad. Zo maken we Rotterdamse mkb'ers niet alleen sterker, maar ook toekomstbestendig.

Hoe we dit precies gaan doen? Dat lees je in dit actieprogramma.

- 20.000 mkb-bedrijven
- Ruim 230.000 mensen werkzaam
- 60% van de werkgelegenheid in Rotterdam is gelieerd aan het mkb
- 40% van de innovatieve startups en 35% van de snelgroeiende bedrijven in de Regio Rijnmond bevinden zich in Rotterdam

We zetten in op 10 punten rondom de 3 centrale dienstverlenings-thema's, namelijk:

- De ondernemer centraal
- Duidelijke informatie en communicatie
- Aanpak lokettenjungle

Toekomstbestendig ondernemerschap per thema

1. Toegang tot financiering
2. Nieuwe markten
3. Toegang tot talent
4. Versterken van netwerken
5. Nieuwe kennis
6. Ruimte
7. Regelgeving

Beste mkb'ers,

Het mkb is de 'ruggengraat' van Rotterdam en de motor van de stad. U bent onmisbaar voor de werkgelegenheid én voor een bruisend Rotterdam. Ik zie dagelijks mkb'ers die daar keihard aan werken. Van familiebedrijf en winkelier tot aan innovatieve start-up en de buurtkroeg op de hoek. Dat verdient respect en lof, maar vooral meer dan mooie woorden.

Ik wil u zo goed mogelijk ondersteunen in het ondernemen en met raad en daad bijstaan. En daarom ben ik zo blij met dit Mkb actieprogramma. Het stelt ondernemers centraal en moet leiden tot een betere dienstverlening van onze kant. Met zo'n 20.000 mkb-bedrijven in de stad, die zorgen voor ruim 230.000 banen, levert het mkb namelijk een enorme bijdrage aan Rotterdam. Wij willen ondernemers maximaal de ruimte geven en drempels wegnemen.

Wat dat concreet betekent? Dat we u vroeg willen betrekken bij nieuw beleid of regelgeving. Met behulp van de mkb-toets maken we die regels bovendien beter werkbaar en laagdrempeliger. Ook vergunningsaanvragen worden toegankelijker. Zo willen we ondernemen en uitbreiden eenvoudiger maken.

Dienstverlening en toekomstbestendigheid centraal

Dit college wil daarnaast de juiste hulp bieden bij het starten van een onderneming, bij het realiseren van (omzet)groei en bij het verduurzamen van uw bedrijf. Goede ondernemersdienstverlening en hulp bij toekomstbestendig ondernemen, dát vinden we belangrijk. Daarom is het actieprogramma ook gericht op digitalisering, het tegengaan van onnodig hoge energiekosten en hoe om te gaan met de schaarste van grondstoffen. Ik vind het geweldig om te zien hoe belangrijk het mkb al is voor Rotterdam, ook op het gebied van innovatie. 40 procent van de vernieuwende, startende bedrijven en 35 procent van de snelgroeiende bedrijven zit in onze regio. Voor deze mkb'ers is eveneens veel aandacht in het actieprogramma.

Wij willen ondernemers maximaal de ruimte geven en drempels wegnemen.

Het afgelopen jaar heb ik gesproken met tal van Rotterdamse ondernemers. Ik heb gevraagd wat ze nodig hebben van de gemeente en welke drempels ze tegenkomen bij het runnen van hun bedrijf. Daarnaast hebben we onlangs nog input en feedback bij u opgehaald tijdens het evenement Ondernemen010 Live. Zo is de basis gelegd voor dit actieprogramma. Hopelijk ziet u het als een uitgestoken hand, of als een steun in de rug.

Laat dit actieprogramma daarom ook een uitnodiging zijn om samen te werken aan een bloeiende en bruisende stad waar u, als ondernemer, de ruimte krijgt die u verdient.

Robert Simons, wethouder Haven, Economie, Horeca en Bestuur (Kleine kernen)

Inleiding: mkb is van grote waarde voor de stad

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) is belangrijk voor Rotterdam. In ons coalitieakkoord zeggen we hier het volgende over:

"Van de marktkramers op de marktpleinen tot aan de startups in de Van Nelle Fabriek: overal steken Rotterdammers de handen uit de mouwen om een goed bestaan op te bouwen. Het zijn deze ondernemende mannen en vrouwen die voor het grootste deel van onze banen zorgen en met hun goede ideeën onze stad nóg mooier maken. Hier zijn wij trots op. We willen daarom ondernemerschap maximaal de ruimte geven en nieuwe bedrijven welkom heten in onze stad. De gemeente moet zorgen dat ondernemers kunnen doen waar ze goed in zijn: ondernemen."

Het belang van het mkb voor Rotterdam blijkt ook uit de cijfers. Er zijn ongeveer 20.000 mkb-bedrijven in de stad die zorgen voor ruim 230.000 banen voor Rotterdammers. Dit is 60 procent van het totaal aantal banen in Rotterdam, een belangrijk deel van de Rotterdamse economie.[1] In deze populatie zit ook veel dynamiek.

- Rotterdam is een kweekvijver voor startende en groeiende bedrijven. 40 procent van de innovatieve startende bedrijven en 35 procent van de snelgroeiende bedrijven in de regio bevindt zich in Rotterdam.[2]
- Het mkb zit overal in de stad, in Noord én op Zuid. De meeste bedrijven zitten in de gebieden Centrum, Prins Alexander en Feijenoord. Een derde van de werkgelegenheid in het mkb bevindt zich op Zuid.[3]

Het mkb en de Rotterdamse economie kennen grote uitdagingen. Belangrijke sectoren in de lokale en regionale economie, zoals waterbouw, transport en logistiek, energie en de chemische industrie, kennen grote uitdagingen zoals de grondstoffenschaarste, beperkte groeiruimte, tekort aan vakmensen en de hoge energiekosten. Maar ook veranderende regelgeving leidt tot veranderingen bij die bedrijven. Dit levert problemen op maar biedt ook kansen om de economie van de stad te versterken.

Ook de gemeenteraad hecht belang aan een goed functionerend mkb en vroeg daar in de moties 'All together now' en 'Ondernemend Rotterdam' extra aandacht voor. Met dit actieprogramma geven we ook invulling aan deze moties.

Wat willen we met dit actieprogramma bereiken?

Met dit Mkb actieprogramma willen we mkb-ondernemers met raad en daad bijstaan. Dienstverlening aan het Rotterdamse mkb staat centraal in onze aanpak. We gaan deze verbeteren en met nieuwe acties het mkb nog beter ondersteunen en begeleiden.
We willen mkb-ondernemers bereiken met producten en diensten waar zij om vragen en behoefte aan hebben. We dragen hiermee bij aan het collegetarget rondom dienstverlening.
En ons doel is om in deze college-periode (2022-2026) 10.000 keer mkb-ondernemers te helpen met bedrijfsvraagstukken.

Jaarlijks maken we een verslag van de voortgang waarbij we ingaan op de doelen, ondernomen acties en actuele ontwikkelingen. Met concrete voorbeelden laten we ondernemers zien wat we met het actieprogramma bereiken.

Wat gaan we doen?

De acties uit dit programma zijn geclusterd in twee actielijnen: optimale dienstverlening aan ondernemers en toekomstbestendig ondernemerschap.

[1] LISA, 2021
[2] Startupgenome, 2022
[3] LISA, 2021

1. **Optimale gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers**
We bieden optimale dienstverlening aan alle ondernemers. De wensen en behoeften van ondernemers staan centraal bij het verbeteren van onze dienstverlening. Dan kunnen we ook beter en sneller reageren bij een crisis. We maken ons aanbod beter bekend, bereikbaar en duidelijker, zodat ondernemers het gemakkelijk kunnen vinden en er beter gebruik van kunnen maken. Tenslotte zorgen we ervoor dat de gemeentelijke loketten goed functioneren en op elkaar zijn afgestemd.

Energiecrisis: Klusbus
In november zijn we gestart met een pilot energiebesparende maatregelen om mkb'ers te ondersteunen in de energiecrisis. In november, december en januari zijn we met een klusbus naar een aantal winkelgebieden gegaan en hebben we zo'n 230-250 mkb-ondernemers direct geholpen met energiebesparende maatregelen, zoals tochtstrips, deurdrangers en ledverlichting. Deze inzet breiden we in 2023 uit.

2. **Toekomstbestendig ondernemerschap**
Niet alleen de dagelijkse vragen van ondernemers staan centraal, we besteden ook aandacht aan de grote uitdagingen voor de Rotterdamse economie, zowel op de korte als de lange termijn. Dit doen we door toekomstbestendig ondernemerschap te stimuleren. We zorgen voor goede randvoorwaarden en voor goede informatie aan ondernemers met praktische handvatten over zaken als digitalisering, inclusief ondernemen, het tegengaan van hoge energiekosten en het inspelen op de grondstoffenschaarste. Dit alles zodat de ondernemer over vijf jaar (nog steeds) succesvol kan ondernemen. Ook bieden we hulp aan bij het opschalen en sneller laten groeien van ondernemingen.

Mkb Convenant Buitenwerk Samen Sterk
Daarmee werken de gemeente en de marktpartijen in de grond-, weg- en waterbouw samen aan het vernieuwen van de infrastructuur in de Rotterdamse buitenruimte. Een voorbeeld is het vervangen van 40 km riool per jaar. We werken hiervoor met nieuwe contractvormen waarin ruimte is voor een andere rolverdeling tussen gemeente en aannemers, maar ook voor het toepassen van nieuwe, duurzame werkwijzen, zoals de inzet van elektrisch materieel. Door op een niet-traditionele manier samen te werken willen we slim de (innovatie)krachten bundelen om de werkzaamheden in de openbare ruimte zo goed mogelijk uit te voeren met zo min mogelijk overlast voor burgers en bedrijven.

Zowel het opstellen als het uitvoeren van de acties doen we samen met de stad.

Dit programma brengt verschillende onderwerpen uit het coalitieakkoord bij elkaar. Denk aan het verminderen of voorkomen van onnodige regeldruk, het veiliger en schoner maken van de stad, een praktische benadering van vraagstukken, digitalisering en inzet op de energietransitie. Elke keer met als rode draad mkb'ers ruimte geven om te ondernemen.

Verder leggen we de verbinding met andere gemeentelijke programma's uit het coalitieakkoord, zoals het uitvoeringsplan horeca, vitale winkelgebieden en de verduurzaming van de haven. Ook geven we inzicht in de rollen die we als gemeente hebben. Vaak zijn we faciliterend, maar we zijn ook een grote opdrachtgever en inkoper.

Maaike van EatPeasy:
"Rotterdam onderscheidt zich door creativiteit en vindingrijkheid. Door samen te werken, kunnen verschillende horeca-bedrijven toch door de crisis komen. Ook leeft er in Rotterdam een andere voedingscultuur dan in andere steden. Neem de wekelijkse Oogstmarkt op het Noordplein in Rotterdam, deze en andere initiatieven laten het unieke karakter zien van de eet-cultuur die leeft in Rotterdam. Ik probeer met EatPeasy deze cultuur naar de woonkamer van de Rotterdammer te brengen."

We staan er voor de ondernemer maar vragen er ook wat voor terug. Ook ondernemers hebben een verantwoordelijk om onze stad leef- en werkbaar te houden. Zowel het opstellen als het uitvoeren van de acties doen we samen met de stad. Bedrijven en instellingen gaan ook zelf aan de slag met acties die we ondersteunen. Als gemeente doen we dus niet alles zelf of alleen. Met de partners bereiken we veel meer mkb'ers. Zo maken we massa en realiseren we impact. We zoeken de samenwerking ook op in concrete projecten met andere organisaties en partijen in de stad, zoals MKB Rotterdam Rijnmond en VNO-NCW, verschillende ondernemersverenigingen, de Kamer van Koophandel, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, de Provincie Zuid-Holland en het Rijk.

Drukkerij Kapsenberg van Waesberge: dit bedrijf wordt op verschillende manieren duurzamer en meer circulair (bio-based inkt, recyclen, groene energie van zonnepanelen).
Frank Kapsenberg: "Als je het bedrijf krijgt overgedragen van je vader, die het weer kreeg overgedragen van zijn vader, dan heb je daar een zorg voor. Niet alleen voor het bedrijf an sich, maar ook voor je mensen en de wereld om je heen. Uiteindelijk bespaart de verandering naar een duurzaam productiebedrijf mij tienduizenden euro's per jaar."

iKapitein: verhuur van sloepen met een ingebouwde vuilvanger die afval uit het water vist. De ondernemer is met een subsidie van Citylab010 een bewustwordingsprogramma op basisscholen gestart over circulair ondernemen. In 2020 ging de eerste eco-boot het water in, voor 2022 staan minimaal twee nieuwe elektrische boten op de planning.
Wesley dos Santos: "Vanaf het water beleef je je stad heel anders. En ondertussen kun je door vuilnis te vissen die omgeving schoonhouden. Het zou mooi zijn als dat blijvend inspireert."

Shypple is het Booking.com van de zeevaart en werd in 2019 startup van het jaar.
Dit digitale expediteurplatform heeft in 2021 een investering vanuit Innovation Quarter ontvangen, waardoor het nu de mogelijkheden heeft om sneller te groeien. Het heeft al duizenden klanten die door de digitalisering van hun transport minder kosten hebben en dertig procent meer efficiëntie bereiken op hun transportkosten. "Met die investering van IQ en andere investeringsfondsen worden we niet alleen ondersteund met financiering, maar komt er ook veel kennis en ervaring voor de groei van het bedrijf beschikbaar", aldus Jarell Habets, directeur.

Actielijn 1: optimale dienstverlening aan ondernemers

De basis van dit programma ligt in het verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers. Onder gemeentelijke dienstverlening verstaan wij dat we een ondernemer zo goed mogelijk voorzien van informatie of van een antwoord op zijn vraag. We zoeken daarbij ook de ondernemer pro-actief op via onze communicatiekanalen en in de wijken. Ook zaken als het verstrekken van een vergunning vallen onder dienstverlening. Goed betekent snel, duidelijk en begrijpelijk.

Zero emissie stadslogistiek
Vanaf 2025 heeft Rotterdam een uitstootvrije zone voor stadslogistiek. Hiervoor is in samenwerking met de belangenorganisaties van ondernemers een stappenplan opgesteld. Voor ondernemers die te maken hebben deze zone is er een contactpunt ingericht waar zij gratis een persoonlijk adviesgesprek kunnen krijgen, kunnen testen welke schone vervoersmiddelen voor hen werken en zijn er ook subsidies beschikbaar om over te stappen op schoon vervoer. Dit team organiseert hierover informatiebijeenkomsten en is aanwezig bij ondernemers-bijeenkomsten van andere partijen om ondernemers zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn.

Via verschillende kanalen zoals ondernemen010 (website, nieuwsbrief en socials), rotterdam.nl, 14010 en persoonlijk contact voorzien we ondernemers van informatie en brengen we ze in contact met de juiste persoon binnen de gemeente. We denken zoveel mogelijk mee met ondernemers. Waar nodig en mogelijk verlenen we maatwerk. Ook brengen we ondernemers met elkaar in contact om hen te inspireren en samenwerking te bevorderen.

We staan dicht bij ondernemers. Relatiebeheer is een belangrijk onderdeel van ons werk.
De Ondernemersbalie is het belangrijkste aanspreekpunt voor ondernemersvragen. Dagelijks zitten er collega's klaar om ondernemers te ontvangen, telefonisch te woord te staan of digitaal hun vragen te beantwoorden. De ondernemersbalie behandelt in totaal 2.700 klantcontacten per jaar.[4] Ondernemers hebben daar vooral vragen over het starten van een onderneming, het vinden van een bedrijfspand en subsidies of financiering. Uit onderzoek weten we dat ondernemers dit persoonlijke contact waarderen.[5] Een ander sterk punt is het brede aanbod aan contactmogelijkheden en het netwerk in de stad.

We kunnen onze dienstverlening verder versterken door meer vraaggericht te werken. Doordat we nog te veel werken vanuit ons aanbod is er te weinig ruimte om in te spelen op actuele vragen van ondernemers. Ook merken we dat ondernemers ons aanbod en dat van andere dienstverleners niet altijd goed kennen. Het grote aanbod aan diensten en producten werkt soms verwarrend. Dit sluit aan bij het algemene gemeentelijke dienstverleningskader 'de Rotterdamse Dienstverlening', waar persoonlijk, betrouwbaar en eigentijds contact centraal staat.

Daarom willen we de dienstverlening aan ondernemers meer stroomlijnen volgens de volgende uitgangspunten:

- Zorgen dat we zichtbaar zijn in de wijk als aanspreekpunt voor ondernemers, via bedrijfscontactfunctionarissen, accountmanagers, wijkhubs en wijkmanagers.
- De balie van 14010 beantwoordt eenvoudige informatievragen.
- De Ondernemersbalie is vooral het fysieke, telefonische en digitale loket voor complexe ondernemersvragen. De mede-werkers onderhouden goede contacten met specialisten op de vakafdelingen en zorgen daardoor snel voor een deskundig antwoord.
- Ondernemers met specifieke vragen worden snel doorgeleid naar het juiste loket, bijvoorbeeld het horecaloket en evenementenloket, of een deskundige contactpersoon.
- Waar het kan leveren we maatwerk.

Om dit te bereiken staan drie thema's centraal om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren:

- Ondernemers centraal
- Duidelijke informatie en communicatie
- Lokettenjungle aanpakken

Ter illustratie de meest voorkomende ondernemersvragen aan de gemeente in 2021:

Corona	25.187
Parkeervergunning bedrijven	5.640
Bedrijfsreinigingsrecht	2.059
Ondernemers, Advies, uitkering/ (Bbz)	1.628

[4] ondernemersbalie, 2022
[5] staat van mkb, comité van ondernemerschap, 2022

Kentekenwijziging parkeer-vergunning	1.300
Vastgoed informatie	711
Evenementenvergunning (kleinschalig)	669
Inlichtingen nalatenschaps-onderzoek	608
Afvalinzameling	600
Tijdelijke parkeervergunning	500
Drank- en Horecavergunning	499
Marktvergunning	440
Exploitatievergunning	424
Container	374
Werkzaamheden kappen	369

Ondernemers centraal

We betrekken ondernemers vroegtijdig bij beleid en regelgeving om zo goed mogelijk in hun behoeften te kunnen voorzien.

1. We brengen de behoeften van ondernemers in kaart via onderzoek en analyse van data van onder meer ondernemen010 en 14010. We werken hiervoor ook nauwer samen met branche- en ondernemersorganisaties die we actiever gaan bevragen.
2. We stellen een mkb-toets in bij beleid en regelgeving. Dit betekent dat we ondernemers betrekken bij de ontwikkeling of verbetering van beleid en regelgeving, zodat die zo werkbaar en laagdrempelig mogelijk worden en we de regeldruk op ondernemers verminderen.
3. We versterken ondernemerscollectieven om samenwerking tussen bedrijven en met de gemeente te verbeteren. We willen in 2023 de subsidieregeling voor ondernemerscollectieven aanpassen, zodat zij subsidie kunnen krijgen voor een deel van de inhuur van professionele ondersteuning om hun slagkracht te vergroten. Hieraan draagt het programma Vitale Kernen ook bij.

Duidelijke informatie en communicatie

We zorgen ervoor dat alle informatie voor ondernemers vanuit de gemeente en belangrijke partners duidelijk en eenvoudig vindbaar is.

4. Onze kanalen (website, socials, nieuwsbrief) zijn zoveel mogelijk ingericht op het type ondernemer of branche, bijvoorbeeld horeca, duurzaamheid of sociaal ondernemen. De website ondernemen010 gaan we meer inrichten als een interactief platform voor ondernemers. Denk aan de toevoeging van een chatbot die 24/7 beschikbaar is, maar ook het mogelijk maken van leren van andere ondernemers.
5. We maken duidelijk wat wij en andere publieke dienstverleners voor mkb'ers kunnen betekenen. Via evenementen als BT010 en Hart voor de Winkelstad laten we proactief aan ondernemers zien wat zij kunnen doen op het gebied van actuele onderwerpen zoals verduurzamen, en wat zij van de gemeente en andere dienstverleners kunnen verwachten.
6. We brengen onze dienstverlening en die van belangrijke partners, zoals de Kamer van Koophandel, MKB Rotterdam Rijnmond en andere brancheorganisaties, beter onder de aandacht door meer gebruik te maken van elkaars kanalen.
7. We ontwikkelen verschillende activiteiten om nieuwe ondernemers in de stad welkom te heten, zoals een welkomstbrief of informatiebijeenkomsten. Hiermee creëren we extra momenten om de

Ondernemen010.nl als digitaal platform

De website www.ondernemen010.nl is het centrale platform voor informatie en vragen van mkb-ondernemers binnen de gemeente Rotterdam. Afgelopen jaar is Ondernemen010 volledig vernieuwd op basis van de ondernemersbehoeften. Informatie is beter gecategoriseerd. Daarnaast is voor diverse ondernemerstypen een eigen ingang op de website met content op maat per type ondernemer. Zo krijgen bijvoorbeeld horecaondernemers alleen die informatie, subsidies, regels, tips en inspiratie te zien die voor hen relevant zijn.

Juist in coronatijd is de toegevoegde waarde van Ondernemen010 gebleken. Op deze website is informatie over maatregelen (zowel landelijk als lokaal) steeds actueel en is er een Coronaloket op gezet. Het bezoekersaantal is enorm gestegen. Rondom de thema's geldzorgen en energiearmoede hanteren wij dezelfde werkwijze. We bundelen alle relevante maatregelen, subsidies etc. en voorzien de ondernemers van tips en inspirerende voorbeelden van andere ondernemers. Door continue informatievoorziening via de website, social media en de vorig jaar ingestelde nieuwsbrief houden wij ondernemers zo goed mogelijk op de hoogte over ontwikkelingen die voor hen relevant zijn. Uit de bezoekerscijfers blijkt dat de inspiratie-interviews met ondernemers om ook toekomstbestendig te ondernemen erg populair zijn.

Inmiddels organiseren we ook live versies van het platform, zowel grote als kleine bijeenkomsten waar ondernemers direct in contact kunnen komen met de gemeente en hun vragen gelijk beantwoord kunnen krijgen. Een voorbeeld is het event Ondernemen010Live op 1 februari 2023 in de Maassilo.

Dienstverlening aan La Zia Maria

De een na de ander stapt de zaak van Stefano Campailla van La Zia Maria binnen. Voor een goede espresso, lekkernijen uit de rijkgevulde vitrine en natuurlijk voor een gezellig praatje met de eigenaar. Met een gulle lach begint Stefano te praten over zijn onderneming, waarmee hij een belangrijke toevoeging is aan de Nieuwe Binnenweg. Toen hij zich er in 2011 vestigde was het gebied nog in ontwikkeling. De gemeente stelde veel hulp en informatie beschikbaar voor startende ondernemers op deze plek. Daarover is Stefano erg tevreden: hij heeft er nog steeds goed contact met de gemeente aan overgehouden. La Zia Maria mocht gedurende de lockdowns open blijven. De door de overheid beschikbaar gestelde coronasubsidies waren niet nodig om het hoofd boven water te houden. Wel kon hij gratis een 'coronaterras' aanvragen: een mooi gebaar vanuit de gemeente. De aanvraag verliep soepel. Binnen de kortste keren vormden de voor zijn zaak geplaatste vlonders een welkome toevoeging van zitplaatsen. Wat er beter kan? Het komt het nog wel eens voor dat contactpersonen wijzigen. Het duurt nu nog te lang voordat een nieuwe contactpersoon zich echt heeft verdiept in de behoeften van het gebied.

dienstverlening aan ondernemers onder de aandacht te brengen. Zo hebben we onlangs het concept 'Ondernemen010 Live!' getest. Dat zijn ondernemersbijeenkomsten waar verschillende gemeente-diensten naartoe komen om vragen te beantwoorden en bekendheid aan producten en diensten te geven. Ambtenaren komen naar de ondernemer toe en kunnen direct inspelen op ondernemersvragen.

Lokettenjungle aanpakken

We behouden en verbeteren het principe van één ingang. Zodra de ondernemer een ingang bij de gemeente heeft bereikt, zorgen we intern zo snel mogelijk voor het juiste antwoord.

8. Om de lokettenjungle tegen te gaan zorgen we dat de backoffice van de gemeente beter functioneert door afspraken te maken over doorverwijzing en warme overdracht zodra een vraag bij de gemeente binnenkomt. We kijken naar wat er wel kan. Voor complexe verzoeken van ondernemers kunnen expertteams worden opgericht om ervoor te zorgen dat de ondernemer een eenduidig antwoord op z'n vraag krijgt.
9. We zetten in op het mkb-proof maken van vergunningen voor gemeentelijke producten waarvan bekend is dat ze als complex worden ervaren (zoals omgevingsvergunningen en horecavergunningen) aan te pakken, zodat ondernemers gemakkelijker het proces doorlopen.
10. We sluiten een convenant tussen de partners op het Ondernemersplein om onze dienstverlening aan ondernemers beter te stroomlijnen.

Van Coronaloket naar Team Ondernemers Maatwerk (TOM)
Het Coronaloket brengt experts van verschillende gemeentelijke disciplines samen in 1 loket. Hier worden complexe verzoeken van ondernemers besproken met een "ja, mits"-houding. We kijken wat er mogelijk is en vertrouwen de ondernemer dat hij daar het goede mee doet.

Huisarts Van der Poel: "Toen we het goede loket hadden, merkten we dat het heel snel ging."
Café-eigenaar Wellen: "Het ging snel, het is fijn om 1 plek te hebben waar je je verhaal kwijt kunt. Misschien kan dit een manier zijn waarop we in de toekomst kunnen blijven samenwerken."

Wat goed heeft gewerkt tijdens coronatijd willen we nu voortzetten in een permanente plek voor complexe ondernemersvragen (Team Ondernemers Maatwerk). Dit team start met verzoeken van horecaondernemers die hun terras structureel willen uitbreiden, en wil dit in de loop van 2023 uitbreiden naar andere typen (maatwerk) ondernemersvragen. Zo zorgen we ervoor dat ondernemersvragen snel en integraal worden opgepakt.

[6] Economische Verkenning Rotterdam, 2022 en Mainport Zuid-Holland in de nieuwe economie, Rabobank research, 2023

Actielijn 2: toekomstbestendig ondernemerschap

Naast de dagelijkse en praktische vragen van ondernemers, besteden we ook aandacht aan de grote uitdagingen voor de Rotterdamse economie, zowel op de korte als de lange termijn. Denk dan aan de energietransitie, en actueel daarin die van schaarste aan grondstoffen, hoge energie- en grondstoffenprijzen en de personeelstekorten.

In Rotterdam opereren relatief veel bedrijven in sectoren die een opgave hebben om te vernieuwen. Voorbeelden hiervan zijn de havengerelateerde industrie en hun leveranciers in de keten, maar ook bedrijven uit uiteenlopende sectoren die veel energie en grondstoffen verbruiken. Het aandeel nieuwe en innovatieve sectoren weegt in groei en vernieuwingskracht niet op tegen de status quo van grotere sectoren. Dat maakt onze economie en samenleving kwetsbaar.[6] De gemeente heeft hierin een verantwoordelijkheid en kan ondernemers hierin kan faciliteren. Zeker ook omdat ondernemers aangeven het moeilijk te vinden om voldoende tijd en aandacht te besteden aan ontwikkelingen en vernieuwingen op de lange termijn. Het is voor het mkb dan ook van groot belang dat het kan rekenen op goede gemeentelijke dienstverlening. Zo blijven ondernemers niet alleen vandaag overeind, maar vinden ze ook op de lange termijn antwoorden op deze nieuwe uitdagingen en vergroten ze hun verdienvermogen.

‘Tijdens evenementen als Ondernemen010 Live! leer je heel veel mooie ondernemers kennen en krijg je veel tips en tricks te horen. Erg waardevol.’

We bouwen daarom voort op succesvolle activiteiten die we de afgelopen jaren al hebben ontwikkeld, zoals de publiek-private programma-activiteiten binnen UP!Rotterdam en MKB010Next. We bezien hoe we die activiteiten kunnen verbreden en versterken zodat het Rotterdamse mkb van elkaar kan leren. We benutten ook nieuwe kansen zoals een economisch cluster rondom waterstof. Met die acties en nog vele andere dragen we bij aan duurzame werkgelegenheid en economische groei, sociaal-maatschappelijke verbeteringen en vergroten we het verdienvermogen van ondernemers.

We gaan daarbij niet op de stoel van de ondernemer zitten, maar we faciliteren en zorgen voor goede informatie en een proactieve aanpak, samen met partners in de stad die dat ook doen. We brengen daarnaast ondernemers zoveel mogelijk met elkaar in contact, omdat zij zelf aangeven dat ze daarvan het meeste leren en door worden geïnspireerd en geactiveerd.[7]

[6] Economische Verkenning Rotterdam, 2022 en Mainport Zuid-Holland in de nieuwe economie, Rabobank research, 2023
[7] Onder andere uit feedback van aanwezigen tijdens Ondernemen010Live!, 2023

Voorzitter MKB Rotterdam Rijnmond, Pieter van Klaveren: "Inzetten op 2030 betekent voor ondernemers in deze moeilijke tijden 20:30 uur vanavond, maar gezien de ontwikkelingen in de wereld waarmee we te maken hebben, moeten we die stap wel gaan maken. Inspelen op ontwikkelingen als duurzaam en circulair is onderdeel van goed ondernemerschap in de toekomst."

Voor alle mkb'ers die willen vernieuwen
We spitsen onze verdere aanpak toe op acties om mkb'ers verder te brengen in het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. Alle ondernemers kunnen daarvan gebruik maken, maar we denken dat met name de volgende groepen bedrijven ervan gebruik zullen maken: mkb'ers die vernieuwend willen zijn, maar ook voor snelgroeiende mkb'ers (scale-ups) en innovatieve starters (startups).

Vernieuwers: ondernemers met een bestaand mkb-bedrijf (met vaak een solide groei). Zij staan open voor vernieuwing en willen aan de slag met de kansen van digitalisering, energietransitie en grondstoffenschaarste om toekomstbestendig te blijven, maar weten nog niet precies hoe. De gemeente kan hen daarbij van extra kennis, informatie en ondersteuning voorzien.

Snelle groeiers (scale ups): mkb'ers met een innovatief product of dienst die succes hebben behaald en binnen een kort tijdsbestek een aanzienlijke groei doormaken in omzet en personeelsbestand (minimaal 20 procent in 3 jaar en minimaal 10FTE in dienst). De gemeente heeft hier de faciliterende rol om hen zo goed mogelijk te kunnen laten groeien.

Innovatieve starters (startups): nieuwe ondernemingen met een innovatief idee die de eerste stappen zetten om het product op de markt te lanceren. De gemeente kan hen helpen door informatie te verstrekken over het opzetten van een bedrijf, het openstellen van netwerken en het faciliteren van productontwikkeling.

Sociaalondernemers, ondernemers met specifieke vragen over impact ondernemen, kunnen ook via de Rotterdam Impact Coalitie verder geholpen worden (waar onder andere Stichting VoorGoed, Thrive en SIFR in zitten).

Activiteiten ingedeeld in 7 thema's

We ontwikkelen activiteiten waarmee we ondernemers informeren, bewust maken, enthousiasmeren en activeren.

Om te vernieuwen en toekomstbestendig te worden zijn drie transities van belang om op in te spelen als bedrijf: digitaal, duurzaam en circulair. Die transities zijn actueel door de energiecrisis en de grondstoffenschaarste. Als gemeente kunnen we ondernemers daarbij ondersteunen. Daarnaast helpt de gemeente met de juiste randvoorwaarden, het verbinden van ondernemers aan relevante kennis en het ondersteunen bij de eerste stappen om bedrijven sneller te laten groeien. Zo krijgen ondernemers de ruimte om zich te ontwikkelen en worden geholpen op momenten dat daaraan behoefte is op de voor hen belangrijkste onderwerpen.

De activiteiten zijn gegroepeerd in een aantal thema's, waarvan uit onderzoek[8] en op basis van onze ervaringen met ondernemers is gebleken dat we hiermee het verschil kunnen maken. Hieronder volgt een toelichting op de thema's met voorbeelden van acties die daaronder vallen. Voor alle acties geldt dat we zoveel mogelijk in co-creatie werken met partners in de stad. Daarvoor hebben we de afgelopen jaren Up!Rotterdam en MKB010Next opgericht. Als gemeente gaan we graag door met deze netwerken en willen we de kracht uit de stad verder benutten en uitbreiden. Cruciaal is dat we ook zoveel mogelijk de verbinding blijven zoeken tussen de verschillende ondernemers in onze stad.

1. **Toegang tot financiering**
   Ondernemers hebben behoefte aan financiering om nieuwe producten te kunnen ontwikkelen of hun bedrijfsvoering te vernieuwen. Dit vraagt ook om meer en betere inzichten en overzicht in alle mogelijkheden.
   - Ondernemers vinden via Ondernemen010 gemakkelijk en op een centrale plek informatie over financiering voor innovaties en voor het toekomstbestendig maken van hun onderneming. Dit gaat bijvoorbeeld over gemeentelijke subsidieregelingen, innovatiefondsen of regelingen vanuit het Rijk of de Europese Unie zoals het fonds Kansen voor West.
   - Ondernemers worden daarnaast

[8] Regionale innovatie-ecosystemen, TNO, 2020

Hardt Hyperloop, een van oorsprong een Delftse startup met nu een hoofdkantoor en experience center in Rotterdam, heeft in het begin via regionaal vroege fase fonds Uniiq een startinvestering gekregen om te helpen bij de opstartfase van het bedrijf. Inmiddels heeft Hardt Hyperloop verschillende vervolginvesteringen binnengehaald, onder andere bij de Europese Unie. Daarnaast is het bedrijf bezig om in 2030 een commerciële hyperloop in Europa werkend te hebben. Zodat we veel sneller dan een vliegtuig, maar volledig duurzaam en goedkoop kunnen reizen. Dankzij regionale financieringshulp heeft dit bedrijf kunnen groeien.

geholpen om de juiste bron te vinden bij hun financieringsvraag. Daarvoor stellen we subsidiecoaches beschikbaar en organiseren we met partners workshops en voeren we acties uit om mkb'ers aan investeerders te koppelen. Denk hierbij aan matchmaking met investeerders tijdens het evenement Upstream.

- De gemeente stelt ook zelf financiering aan ondernemers beschikbaar, bijvoorbeeld via subsidieregelingen op het gebied van energietransities (Smart Energy Systems) of circulaire economie, maar ook via innovatiefondsen als IQ Capital, Icos Capital Fonds 3 en het Energietransitiefonds Rotterdam (ETFR).

2. **Toegang tot nieuwe markten**
Mkb'ers kunnen hun verdienvermogen vergroten door nieuwe (internationale) markten te betreden en de kans op afzetmarkten te vergroten door het samenwerken met een nieuwe klant.

- We helpen ondernemers met programma's die de samenwerking tussen startende innovatieve bedrijven, vernieuwende mkb'ers en grote bedrijven mogelijk maken. Zo kunnen de grote bedrijven, net zoals de gemeente, als eerste klant voor het nieuwe product dienen.
- Ondernemers kunnen ook hun afzetmarkt vergroten door meer internationale activiteiten te ontwikkelen. Daarvoor werkt de gemeente samen met programma's die bedrijven helpen bij het identificeren van hun internationale kansen en benut de gemeente de samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om meer Rotterdamse mkb-bedrijven te laten deelnemen aan handelsmissies.
- De Europese Unie biedt verschillende kansen voor mkb-bedrijven om internationaal samen te werken en met andere Europese bedrijven innovatieprojecten te starten.

3. **Toegang tot talent**
Innovatieve starters, snelle groeiers en vernieuwers hebben op alle vlakken behoefte aan personeel. Het aanbod aan personeel is echter schaars. Verbindingen leggen tussen werkzoekenden, bedrijven en onderwijsinstellingen, zowel op regionaal als lokaal niveau, is dan ook van groot belang.

- Ondernemers hebben behoefte aan voldoende goed gekwalificeerd personeel. De gemeente zet in op het koppelen van bedrijven aan potentiële werknemers die een (nieuwe) baan zoeken, zowel vanuit Rotterdam als internationaal talent. Dit gebeurt bijvoorbeeld binnen de Human Capital Coalitie Energietransitie (HCCE). Daarnaast is er een mkb-tool ontwikkeld met een concreet stappenplan voor mkb'ers om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te kunnen nemen, na de testfase wordt deze breed aangeboden via Ondernemen010.
- Om toekomstbestendig te blijven heeft het personeel van mkb-bedrijven continue nieuwe vaardigheden nodig. Een leven lang leren en ontwikkelen is dus van belang. In Rotterdam verzorgt de IT Campus bijvoorbeeld activiteiten voor mkb-werknemers op het gebied van digitale vaardigheden binnen de Next Professional-programma's.

In november was het weer zover; 72 Nederlandse startups gingen naar het toonaangevende startup event in de wereld, genaamd **Slush**. Door de inzet van UP!Rotterdam was de Rotterdamse delegatie van deelnemende bedrijven groter dan ooit. In totaal hebben de Nederlandse bedrijven 180 gesprekken met potentiële partners en investeerders gehad, waaruit zo'n 90 nieuwe samenwerkingen volgden.

Hoftijzer vastgoedonderhoud, het oudste schilderbedrijf van Rotterdam, heeft als doel om de CO2-uitstoot per werknemer sterk te verlagen. Toon Janse: "Verduurzamen kost veel geld, maar dat verdien je op termijn linksom of rechtsom terug. Toch staat bij ons het financiële belang niet voorop. Steeds meer mensen, maar vooral de jongeren identificeren zich graag met een organisatie die zich maatschappelijk inzet en willen graag voor ons werken. Daarnaast waarderen opdrachtgevers onze inzet en ik sluit niet uit dat het op enig moment een eis zal worden tijdens de selectieprocedure."

- De samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijsinstellingen is cruciaal zodat het arbeidsmarktaanbod goed aansluit bij de behoefte van de ondernemer. Deze ambitie uit zich in verschillende vormen, zoals de samenwerking tussen verschillende kennisinstellingen als Hogeschool Rotterdam, Techniek College Rotterdam en grote bedrijven en partijen als mkb Rotterdam Rijnmond in de IT Campus.

4. Versterken van netwerken

Bedrijven leren het liefst en het beste van andere bedrijven en door samen te werken aan gemeenschappelijke vraagstukken. Met het opzetten, coördineren en faciliteren van zulke samenwerkingen kunnen we ondernemers helpen bij de verdere ontwikkeling van hun bedrijf en het versterken van hun verdienvermogen.

- Het is belangrijk dat ondernemers de informatie over deze verschillende netwerken en ontmoetingsplaatsen goed kunnen vinden. Daarom zorgt de gemeente met de belangrijkste partners ervoor dat deze goed vindbaar zijn op Ondernemen010. Met een reguliere nieuwsbrief worden ondernemers actief geïnformeerd over de activiteiten van de verschillende netwerken.

Xander Koppelmans, slachtoffer van cybercrime: "Er hangt teveel taboe rondom cybercriminaliteit, ondanks dat alle ondernemers er kwetsbaar voor zijn. Het spreken over de risico's en mijn ervaringen helpt. Daarnaast helpt het mij met het verwerken van mijn ervaring. Dat geeft me nog steeds veel motivatie. Ik zie het zo: wat je liefde en aandacht geeft, dat groeit. Zolang ik over cybercriminaliteit spreek, groei en ontwikkel ik op dat vlak. Ik zie volle zalen met mensen die met open mond geëmotioneerd luisteren naar mijn verhaal. Dat geeft troost en bevestigt dat wat ik doe, goed is."

- Ondernemers kunnen via evenementen en bijeenkomsten aan informatie komen. De gemeente werkt met de verschillende innovatiepartners en hubs samen om een evenementenkalender op te zetten zoals het jaarlijkse evenement Upstream voor innovatieve ondernemers.
- Ondernemers kunnen het beste leren van andere ondernemers. Daarom zijn er in Rotterdam verschillende netwerken opgezet waarbij ondernemers elkaar kunnen ontmoeten, in een bepaalde doelgroep, een sector of rond een bepaald thema. Voorbeelden hiervan zijn iTanks, Leerwerkakkoorden en de gemeentelijke samenwerking met MKB Rotterdam Rijnmond.

5. Breder beschikbaar maken van nieuwe kennis

De uitdagingen voor ondernemers zijn groot en soms ook complex. Waar moet je beginnen als je wilt digitaliseren of verduurzamen? We zorgen ervoor dat ondernemersgroepen elkaar inspireren en helpen met hun uitdagingen als het gaat om vernieuwing en innovatie. Ook halen we nieuwe ideeën en kansen naar Rotterdam en maken die beschikbaar voor het lokale bedrijfsleven.

- Ondernemers hebben baat bij informatie over hoe ze beproefde innovaties op het gebied van digitalisering, verduurzaming en circulariteit in hun bedrijf kunnen toepassen. Dit maakt de gemeente in samenwerking met partners toegankelijk beschikbaar via de kanalen van Ondernemen010 en bijeenkomsten zoals het Digicafé en het duurzaamheidscongres in samenwerking met MKB Rotterdam Rijnmond.
- Ondernemers worden actief

geholpen met het integreren van digitale en duurzame oplossingen in hun bedrijfsprocessen via initiatieven als de Digiwerkplaats, het Nieuwe Nassen en Hotel Neutraal.
- Om nog meer nieuwe kennisuitwisseling te stimuleren zorgen we voor meer samenwerking tussen vernieuwende mkb'ers en innovatieve startende en snelgroeiende bedrijven.

6. **Ruimte**
Ondernemers moeten geschikte bedrijfsruimte kunnen vinden. De gemeente stimuleert de verduurzaming van bedrijfslocaties en het vastgoed. Ook zorgt de gemeente ervoor dat er voldoende ruimte voor innovatieve ondernemers komt. Met het collegetarget bedrijfsruimte wordt ingezet op het behoud van bedrijfsruimte in de stad. Wij voegen activiteiten en kennis toe over wat bedrijven in de genoemde doelgroepen specifiek nodig hebben aan ruimte en faciliteren zo in hun behoeften.
- Beschikbaarheid van bedrijfsruimte voor ondernemers in de stad staat steeds meer onder druk. Het college heeft een zichzelf de ambitie gesteld de komende jaren bedrijfsruimte in de stad te behouden. Hiervoor wordt een actieplan bedrijfsruimte opgesteld. Ook stelt de gemeente subsidies beschikbaar aan ondernemers in de maakindustrie voor aanpassingen en vernieuwing van hun bedrijfspand.
- Ondernemers kunnen ook terecht bij de verschillende innovatiehubs die Rotterdam al kent, zoals CIC, 42workspace, Blue City, ECE en Laatbloeien. We zetten in op het versterken van de samenwerking en afstemming tussen deze werkruimtes.
- In een digitaliserende wereld wordt de juiste digitale infrastructuur steeds relevanter om op een plek te kunnen ondernemen. De gemeente faciliteert bijvoorbeeld de aanleg van glasvezel voor bewoners én ondernemers.
- Met de toenemende aandacht van ondernemers en van de overheid voor duurzaamheid wordt een duurzame werkruimte steeds meer een vereiste om te mogen en kunnen ondernemen. Om dit te stimuleren stelt de gemeente bijvoorbeeld duurzaamheidsvouchers beschikbaar voor mkb-ondernemers.
- Ondernemers hebben behoefte aan werkruimte waarin samenwerking

Kees van Steensel is directeur van **Van Steensel Assurantiën**, en daarnaast ook kantoorpandeigenaar. "Een paar jaar geleden zijn we stapsgewijs begonnen met het verduurzamen van ons pand in Prins Alexander. Dat idee ontstond in eerste instantie vooral vanuit het hart. Maar uiteindelijk bleek het ons ook voordelen te bieden, op meerdere vlakken. Inmiddels zijn we energielabel C dan ook voorbij. En we zijn nog meer aanpassingen aan het voorbereiden. Zo willen we aan de slag met infraroodpanelen. Op financieel gebied een hoop, kort gezegd. Zeker met de huidige energieprijzen merk je al snel het verschil. De maatregelen die wij hebben genomen, verdienen zichzelf in de regel binnen 5 à 6 jaar terug. Met de huidige energieprijzen een stuk sneller. Laat je niet afschrikken. Verduurzamen betekent investeren, maar het hoeft je geen tonnen te kosten. Daarnaast is het nooit weggegooid geld, omdat je gegarandeerd je investering eruit haalt. En zorg dus dat je professionals in de arm neemt bij dit traject. Zowel bij het beslissen welke stappen het best bij jouw pand passen, als bij het aanvragen van de juiste subsidies. Op die manier hoeft het niet veel te kosten om tot energielabel C te komen. Dus heb je de mogelijkheden, ga er dan ook nu voor!'

Het Versnellingshuis
De energietransitie vraagt om snelle realisatie van innovatieve projecten, waarmee klimaatdoelen dichterbij komen. Het probleem is echter vaak dat zulke pioniersprojecten juist langzamer tot uitvoering komen, omdat veel aspecten nog nieuw zijn. Niet alleen voor betrokken bedrijven, maar ook de regelgeving, subsidies, vergunningentrajecten en de infrastructuur zijn lang niet altijd ingericht op een nieuw energiesysteem.

Om dit proces te stroomlijnen is het Versnellingshuis opgezet. Het Versnellingshuis HIC helpt barrières op het gebied van regelgeving, financiën en vergunningen weg te nemen voor die projecten waarvoor de bestaande plekken voor ondersteuning bij verduurzamingsprojecten niet volstaan. Daarnaast zorgt het Versnellingshuis voor coördinatie om doublures en versnippering van innovatieoplossingen te minimaliseren.
Het Versnellingshuis HIC is een uniek samenwerkingsverband van het Havenbedrijf Rotterdam, de bedrijven in het HIC (vertegenwoordigd via Deltalinqs), de gemeente Rotterdam, InnovationQuarter, DCMR Milieudienst Rijnmond, provincie Zuid-Holland en de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Infrastructuur en Waterstaat.

en innovatie centraal staan. Daarom blijft de gemeente inzetten op innovatiemilieus zoals in het Schiekadeblok, het Makersdistrict (RDM en Merwe-Vierhavengebied (M4H)) Cultuurcampus, Woudestein/Brainpark, en Rotterdam Square.

7. **Regelgeving**
Ondernemers hebben en krijgen te maken met verschillende soorten (nieuwe) EU- en nationale regelgeving die van invloed zijn op de bedrijfsvoering. Daarom is het belangrijk dat duidelijk is voor de ondernemer wat de regels precies zijn. Wij maken het gemakkelijker om informatie te vinden over de regels en bieden ondernemers voorbeelden en advies over wat ze kunnen doen om hiermee om te gaan.

- We helpen ondernemers aan de juiste informatie over regelgeving. Of het nu gaat om verduurzaming van kantoorruimte, het verbod op plastic wegwerpbestek en afhaalbakjes of reductie van stikstofuitstoot: het is allemaal van grote invloed op bedrijven die ermee te maken hebben.
- De gemeente gaat innovatieve mkb'ers die zich in Rotterdam willen vestigen actief ondersteunen bij vergunningstrajecten. Hierdoor ontstaat een groene loper voor duurzame bedrijven.

Voorbeeldactiviteiten bij de actielijn toekomstbestendig ondernemerschap

In het kader van het mkb Actieprogramma organiseren we de komende jaren tal van activiteiten die ondernemers helpen om belangrijke stappen naar groei en vernieuwing te zetten. De hoofdlijnen van de activiteiten zijn onderverdeeld in de zeven eerder omschreven thema's.

We noemen hieronder alvast een aantal voorbeelden van activiteiten waarmee we aan de slag gaan in 2023. Deze voorbeelden vormen slechts een kleine greep uit het totale aanbod activiteiten waarmee de gemeente mkb'ers ondersteunt bij het toekomstbestendig maken van hun ondernemingen. Bekijk een breder overzicht van activiteiten op Ondernemen010, dat telkens wordt geactualiseerd.

Voorbeelden:

Toegang tot financiering

Subsidie bedrijfsruimte maakindustrie
De subsidie is voor ondernemingen uit de maakindustrie voor de kosten van werkzaamheden aan een bedrijfsruimte in de Spaanse Polder of het Rotterdam Makers District, of voor de huurkosten van een bedrijfsruimte in die gebieden. Een subsidie voor werkzaamheden bedraagt 30% van de kosten met een maximum van €200.000.
Een subsidie voor huurkosten bedraagt 30% van de huurkosten van de eerste 12 maanden met een maximum van €75.000.
Een aanvraag kan ingediend worden tot en met 30 september 2024. In totaal is er €3.400.000 beschikbaar.

Duurzaamheidsvoucher
Ben jij mkb'er en gevestigd in Rotterdam? Dan kun je in 2023 gebruik maken van een duurzaamheidsvoucher t.w.v. €800,-. In het kader van de energietransitie wil de gemeente mkb'ers stimuleren om te investeren in verduurzaming. Met het aanvragen van de duurzaamheidsvoucher zetten ze een (eerste) stap naar verduurzamen. De voucher is bestemd voor in Rotterdam gevestigde mkb-ondernemers in winkelstraten, horeca, kantoorpanden of stedelijke bedrijventerreinen en kan worden ingezet voor een energie- of dakscan uitgevoerd door een duurzaamheidsadviseur. De gemeente betaalt de kosten voor een van deze scans.

Toegang tot nieuwe markten

Opdrachten van de gemeente Rotterdam voor het mkb
De gemeente wil stimuleren dat lokale (mkb)-bedrijven meedingen naar opdrachten van de gemeente. Veel opdrachten zijn van zo'n aard en omvang dat mkb-bedrijven in staat zijn daarop zelfstandig aan te bieden of in te schrijven. Sommige opdrachten zijn zo omvangrijk of complex wat het lastig maakt voor kleinere bedrijven om daar zelfstandig naar mee te dingen. Dat wil niet zeggen dat die bedrijven op geen enkele manier voor die opdrachten in aanmerking kunnen komen. Samenwerking tussen bedrijven is een prima oplossing. Zo kunnen bedrijven met gebundelde inzet en expertise een volwaardige invulling geven aan de opgave die de gemeente met zo'n opdracht in de markt zet.
Ook gaan we aan de slag met het versimpelen van procedures, zodat het voor mkb-bedrijven gemakkelijker wordt om deel te nemen aan een aanbesteding.

Toegang tot talent

De gemeente Rotterdam levert een financiële bijdrage aan de **IT Campus Rotterdam**. In co-creatie met onderwijs en bedrijfsleven genereert de campus meer leer- en innovatieplekken, nieuwe opleidingen, verrijkt het bestaande aanbod en haalt succesvolle opleidingstrajecten naar Rotterdam. IT Campus Rotterdam zet zich in om ervoor te zorgen dat alle onderwijsaanbieders in de stad in staat worden gesteld zo flexibel mogelijk te zijn en zo goed en snel mogelijk in te spelen op wat de stad nodig heeft. Door structureel samen te werken over de grenzen van instellingen heen versnellen we de ontwikkeling van leerplekken en zorgen weer voor dat deze plekken ultiem benut worden.
Zo gunnen we elke Rotterdammer de kans om IT-er te worden en creëren we met elkaar een talentpool waar de gehele stad uit kan putten.

Mkb Tool Goed Aannemen
Een tekort aan mensen, de verantwoordelijkheid voelen om bij te dragen aan de stad, de wens om mensen die het nodig hebben een tweede kans te geven; zo kunnen we nog wel meer redenen bedenken om mkb'ers inzicht en tools in handen te geven om iemand met een onbenut arbeidspotentieel

aan te nemen. De mkb tool genaamd 'Goed aannemen' geeft inzicht in het waarom, maar is vooral gericht op het hoe. Wat komt erbij kijken, welke keuzes heb je? De tool geeft de mensen met een onbenut arbeidspotentieel een gezicht, vertelt het echte verhaal en biedt handelingsperspectief.

Versterken van netwerken

Up!Rotterdam
Up!Rotterdam heeft de taak om Rotterdam de beste thuishaven te laten zijn voor startups, scale-ups, innovatief mkb en corporaties met lef die groot durven denken en zorgen voor betekenisvolle innovatie, productiviteit en werkgelegenheid. Daarom biedt Up!Rotterdam hen een optimaal innovatie-ecosysteem om te groeien en is de springplank voor succes. Het gaat om de toegevoegde waarde die deze bedrijven hebben voor onze stad. Daarbij richten we ons op de bij de stad passende thema's: energieneutraal, circulair, digitaal en inclusief.
Up!Rotterdam is geen nieuwe speler in het veld. Het brengt partijen bij elkaar, tilt samenwerking in de stad naar een hoger plan en verduurzaamt deze. Het versterkt wat er al is en ontwikkelt nieuwe acties wanneer er een duidelijke 'witte vlek' is. Up!Rotterdam maakt gebruik van bestaande netwerken, middelen en energie op stads-, regionaal en (inter)nationaal niveau. Het zoekt daarbij aansluiting bij regionale en landelijke initiatieven en programma's zoals TechLeap.NL. Een belangrijk onderdeel van Up!Rotterdam is Upstream. Een jaarlijks koepelevenement dat wordt georganiseerd met meer dan 40 publieke en private partners. Tijdens Upstream krijgen ondernemers toegang tot talent, financiering en (nieuwe) (internationale) markten. Dit trekt jaarlijks meer dan 2.000 mensen aan vanuit onder meer bedrijven, financiers en talent. Het wordt zeer hoog gewaardeerd door de aanwezigen.
De gemeente heeft het proces gefaciliteerd om tot Up!Rotterdam te komen en doet als een van de partners mee aan de acties, die samen met de stakeholders worden uitgevoerd. Verder zorgt Up!Rotterdam voor een integrale, sectoroverstijgende aanpak van ondernemerschap binnen de gemeente, waarbij ook ruimte blijft voor focus en maatwerk op enkele belangrijke economische sectoren in de stad.
Dit programma is aflopend in 2023, maar samen met de partners zoeken we naar mogelijkheden om de activiteiten van dit programma verder te brengen en door te ontwikkelen binnen het bredere verband van het Mkb actieprogramma.

Immersive Tech Week
Tijdens het internationaal professioneel evenement Immersive Tech Week (ITW) van 27 november tot 1 december 2023 werken we als stad nauw samen met het Rotterdams bedrijfsleven en kennisinstellingen. ITW gaat over de ontwikkelingen van immersieve technologieën als virtual en augmented reality, metaverse, web3 en kunstmatige intelligentie die sectorbreed worden toegepast. Er zijn een flink aantal Rotterdamse mkb'ers werkzaam in deze sector en veel mkb'ers kunnen deze technologieën toepassen in de vernieuwing van hun bedrijfsvoering. Denk bijvoorbeeld aan trainingen in je fabriek die je digitaal kunt gaan aanbieden met behulp van augmented reality. De deuren worden ook geopend voor algemeen breder publiek omdat de toepassingen van immersieve technologie steeds meer bij de Rotterdammers terecht komt. Voor jongeren biedt ITW ook inspiratie om te kiezen voor een opleiding met veel toekomst.
In 2023 gaan we de samenwerking in de stad intensiveren en worden de mogelijkheden onderzocht om een Immersive Hub in Rotterdam te starten. Hiermee willen we de Rotterdamse netwerken beter op elkaar laten aansluiten en meerwaarde creëren voor sectoroverstijgende samenwerkingsverbanden.

Ondernemen010 Live!
Om het platform Ondernemen010 beter bekend te maken bij de doelgroep en om ondernemers sneller antwoord te kunnen geven op hun vragen zijn we gestart met bijeenkomsten onder de noemer Ondernemen010 Live! Waar naast één à twee interessante sprekers een informatiemarkt is met ambtenaren die ondernemers praktisch verder kunnen helpen bij het ondernemen en vragen.
De eerste editie vond plaats op 1 februari met zo'n 250 deelnemende ondernemers. We organiseerden dit samen met partners, zoals MKB Rotterdam Rijnmond. Er zal elk kwartaal een bijeenkomst

plaatsvinden op kleine schaal en een keer per jaar een grootschalig evenement.

Breder beschikbaar maken van nieuwe kennis

MKB010Next
Het programma MKB010Next inspireert, informeert en stimuleert mkb'ers om digitaal, duurzaam en circulair te ondernemen. Samen met onze partners zorgen we dat aanwezige kennis, middelen en netwerken zo laagdrempelig mogelijk worden aangeboden om het Rotterdamse kleine en middelgrote mkb vooruit te helpen. Ondernemers zijn zelf aan zet om te vernieuwen, maar MKB010Next wil hen graag inspireren en stimuleren bij deze uitdagingen. In Rotterdam houden we van aanpakken.
Met dit programma bieden we daarom informatie en online tools waarmee ondernemers zelf aan de slag kunnen. We informeren over regelingen die relevant zijn. We organiseren workshops en events waar ondernemers nieuwe kennis kunnen opdoen en in contact komen met andere ondernemers. Dit doen we zoveel mogelijk per sector.

Dit programma is aflopend in 2023, maar samen met de partners zoeken we naar mogelijkheden om de activiteiten van dit programma verder te brengen en door te ontwikkelen binnen het bredere verband van het Mkb actieprogramma.
MKB010Next is een samenwerkingsverband tussen gemeente Rotterdam, MKB Rotterdam Rijnmond, VNO-NCW Rotterdam, Hogeschool Rotterdam, IT Campus Rotterdam, iTanks, BlueCity, Rabobank Rotterdam, InnovationQuarter, MRDH, Provincie Zuid-Holland, Kamer van Koophandel en Ministerie EZK.

Circo track
Welk bedrijf heeft op dit moment niet met de stijgende kosten van grondstoffen en energie te maken? Tel daarbij op dat leveringen lang op zich laten wachten en grondstoffen steeds schaarser worden. En ook de wet- en regelgeving gericht op duurzaamheid, wordt steeds meer aangescherpt. Een circulair businessmodel biedt kansen om deze uitdagingen op te lossen. Maar hoe zet je de eerste stappen om circulariteit toe te passen in je bedrijf?

BlueCity biedt bedrijven met een CIRCO Track praktische tools om hun business circulair te herontwerpen. Het trainingstraject fungeert als eerste kennismaking met de circulaire economie en biedt handvatten om de schouders eronder te zetten. In deze CIRCO Track gaan ondernemers onder begeleiding van twee ervaren trainers je eigen keten en businessmodel uitdiepen. Het start op 9 mei 2023 en heeft plek voor twaalf bedrijven. De gemeente levert een bijdrage aan deze CIRCO Track.

Hotel Neutraal
Zestien Rotterdamse hotels gaan in samenwerking met green leisure group, Blue City, Rotterdam Partners en de gemeente Rotterdam aan de slag met verduurzaming in het project Hotel Neutraal. Samen zetten we collectief stappen op weg naar een CO2-neutrale en circulaire toekomst. Stappen die helpen bij het besparen van kosten en zorgen voor een schoner Rotterdam door energiebesparing, minder afval en voedselverspilling, meer circulaire producten, waterbesparing en een lagere CO2-uitstoot. Met een nulmeting wordt inzichtelijk gemaakt waar de hotels nu staan en wat de duurzame quick-wins zijn. Vervolgens gaan de hotels onder begeleiding aan de slag om de duurzame doelen te behalen.
De resultaten van alle scans worden gedeeld met de hotels tijdens een gezamenlijke bijeenkomst in mei 2023.
De deelnemers zijn: Hostel Room, Stayokay, The James, Supernova Hotel, Hotel New York, NH Atlanta, Nhow, H2otel, Room Mate Bruno, Bilderberg Parkhotel, The Bellhop, Hotel van Walsum, The Student Hotel, The Slaak, Marriott Hotel en Postillion Hotel WTC.

Ruimte

Erasmus MC Campus en Rotterdam Square
Erasmus Universitair Medisch Centrum en de stad Rotterdam hebben het initiatief genomen voor een campus waar gezondheidszorg, technologie en ondernemerschap samenkomen. Onderdeel daarvan is Rotterdam Square, waarvan het doel is om de life sciences & health sector aan te jagen en dus ondernemerschap binnen deze sector te stimuleren en een plek te bieden. Deze gebiedsontwikkeling zorgt ervoor dat midden in de stad straks een sterk cluster bestaat waar de uitdagingen binnen de zorg worden aangepakt en waar innovatieve behandelingen worden uitgevonden.

Regelgeving

Het Circulair Loket is hét startpunt voor al je vragen over ondernemen met afval. Wanneer mag je reststromen wel of niet gebruiken en waar moet je zijn om dat geregeld te krijgen? Mkb'ers dienen een vraag in en krijgen gratis en vrijblijvend advies op maat in het omgaan met de soms ingewikkelde wet- en regelgeving rondom circulair ondernemen. Zo voorkomen zij een langdurige en kostbare zoektocht naar de juiste procedures en vergunningen, en houden ze tijd over voordat waar je goed in bent: ondernemen en een positieve impact aan de stad leveren.

Tot slot

Dit Mkb actieprogramma geeft weer waar we als gemeente de komende jaren de nadruk op leggen voor ondernemers en hoe we dat uitvoeren. We passen dit programma telkens aan aan de behoeften van het Rotterdamse mkb door continu een vinger aan de pols te houden.

Omdat we niet de enige zijn die mkb'ers goed van dienst zijn zoeken we de samenwerking met andere partners. Daar gebeurt al veel en bouwen we verder uit. Denk dan aan onderwijsinstellingen, andere overheden, financiers, belangenorganisaties, netwerkorganisaties etc. Zo zetten we gezamenlijk onze schouders onder een veerkrachtig, gezond en toekomstbestendig mkb, de motor van onze economie.